

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача свята.

Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадзі.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграіцы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Угодкі „маральнай санацыі“.

У леташнім годзе гэтымі днямі траўня месяца ў Польшчы здарылася нешта надзвычайнае. У гэтыя дні першы маршалак Польшчы Язэп Пілсудскі падняў вайсковае паўстаньне, каб скінуць здэмаралізаваны рэакцыйны ўрад і стварыць новы ўрад „маральнай санацыі“, ці прасьцей кажучы „маральнай наравы“. Дэмакратычная частка Палякаў тагды спадзявалася, што тая жаўнерская кроў, якая была праліта на вуліцах Варшавы не загіне бяз знаку, толькі мы, Беларусы, аднясьліся да гэтага бяз ніякага захоплення, добра ведаючы, што ці то Пілсудскі, ці Вітас, ці якая іншая асоба кіруючая польскаю дзяржаваю, аднолькава будзе правіць сваю палітыку і кіраваць абставіны на палітызацыю Беларусаў. Дзеля гэтага самага, мы ня верылі ў нараву нашага жыцця, бо ня відзелі на гэта на т маленькага жадання ў тых людзей, якія ўзялі ўладу маральнай санацыі. Мы, Беларусы, да маёвага перавароту занялі нейтральную пазыцыю, толькі казённы Беларус Паўлюкевіч паяў хвалебныя гімны новаму ўраду:

Калі-ж мы праявілі нейтральнасьць, дык затое, новы польскі ўрад у асобе тагочаснага прэм'ера п. Бартля, ня ведама дзеля якіх прычынаў, зьварнуўся да беларускіх сялянскіх паслоў з прапановаю: выставіць ураду жаданні Беларускага Народу. Лепш што-колечы як нічога. Беларускі Пасольскі Клюб выставіў п. Бартлю самыя скромныя жаданні, якія пашлі недзе на дно нейкага ўрадавага мора як камень, бо дагэтуль на т адзін пункт нашых жаданнаў ня быў належна трактаваны і гэтакім бязчынам польскага ўраду маральнай наравы—пайшоў дарогаю напярэдняга ўраду дэмаральнага няладу.

Мала таго, што зямельная рэформа далей праводзіцца з мэтай каленізацыі нашага краю, мала таго, што школьная палітыка асталася на пункце „даваць і не пушчаць“, мала таго, што на даўнейшаму асталіся ўрадаваць над намі прышлыя элементы, мала таго, што мы ня маем законнага самаўраду,—новы ўрад пасля васьмі-месячнага ўрадавання зламаў канстытуцыю, аснаўныя законы сваёй дзяржавы і арыштаваў беларускіх паслоў.

Калі ўзяць пад увагу нацыянальнае пытаньне, дык ясна стане, што ў гэтым ніякай запраўднай маральнай санацыі не адбылося. А калі гэтак, дык дзе яна і ў чым рэкламаваная маральная санацыя прыкметна?!

Можа з агульна-дзяржаўнага відовішча

Першыя угодкі К. Сваяка.

„Ня пішу я для забавы,
Ні для бліхтру, ні славы,
Ні на сьмех табе, бязверца, —
Пішу я, бо плача сэрца.
Сумна страшна думкі рвудца,
У сіню даль, як рой нясуцца,
У ціхі гай, дзе усенька чуе, —
На прыгон, дзе брат гаруе“.

(Мая ліра). К. Сваяк.

Год таму назад 6 траўня абарвалася залатая нітка творчага жыцця беларускага паэта кс. К. Стэповіча, які пісаў свае вершы пад псеўдонімам Казіміра Сваяка.

Год мінуў ад таго часу, калі яго вусны замоўклі, сэрца, якое плакала тугою і сумам аб нядолі Беларускага Народу і якое балела аб мілай роднай Беларусі—перастала біцца... Заспакоілася сэрца і думкі, якія рваліся ў сіню даль і як рой нясьліся на прыгон, дзе брат гаруе; пакінулі песьняра, пакінулі, каб разьліцца па ўсяму прастору роднай старонкі. Разьліцца можа дзеля таго, каб упасцьці жыватворчаю кропелькаю на сэрца кожнаму Беларусу і каб збудзіць яго думкі, рвацца і тварыць тое, аб чым лятуцеў сам паэт пры сваім біолёгічным існаваньні.

А калі гэтак, дык і ясна становіцца, што яго душа пасьяла таго, калі яна пакінула кволае цела не загінула, а стала тым зборным пунктам дзе мы жывым чэрпаем натхненне да

мы ўгледзім нешта запраўднае, падобнае на нараву?

Пераходзячы да разгляду гэтага пытаньня, мусім адзначыць, што і тут нічога не зьмянілася. Сяму-таму з урадоўцаў і вайсковых падвышана пэнсыя і падвышаны як пасярэднія (рожныя акцызы) гэтак сама і беспасярэднія падаткі (напр. грунтовы падатак).

Дзеля гэтага самага ўсё падаражэла, а праца работніка асталася на тым самым роўні, бо лік безработных не паменшыўся. Дзеля павышэньня зароботнае платы работнікі правялі некалькі, хоць і невялікіх, забастовак.

Пасьямаёвы ўрад „маральнай санацыі“ ставіць сабе як заслугу ўтрыманьне „цвёвдага“ парытэту польскіх грошай. І праўда, у працягу году польскі злоты неяк утрымаўся ад спадку, але-ж тут ня ёсьць заслуга ўраду, а таго ходу абставінаў сьвету, які дапамог ўраду. Першае, што паслужыла на карысьць польскаму ўраду, дык гэта забастоўка ангельскіх вугляконаў.

Дзякуючы спыненню работаў у ангельскіх капальнях вугля, зьявілася запатрэбаваньне на польскае вугальле, а гэта дало вялікі плюс польскай дзяржаве. Другое, што дапамагло польскаму „маральна-санацыйнаму“ ўраду стварыць ураўнаважаны гандлёвы баянс, гэта—вольны вываз збожа, але-ж, як адзначыў п. мін. Чэховіч, што

творчасці і бадзёрнасьць да змаганьня. Дык вось ці ня гэта самае прывяло нас да яго магількі і ці ня гэта самае амусіла нас мацней адчуць яго новае існаваньне.

7 г. траўня ў першыя ўгодкі сьмерці К. Сваяка ў касцэле сьв. Мікалая, кс. пасол А. Станкевіч пры немалым сабраньні беларускага грамадзянства адправіў жалобнае набажэньства. Беларускі хор пад загадам гр. Карузы паяў рэлігійныя песьні.

На другі дзень, г. зн. у нядзелю 8 траўня адбыліся адведзіны магількі с. п. К. Сваяка на магільніку Росса. Прысутная беларуская маладая інтэлігенцыя прапаяла некалькі рэлігійных і патрыотыч. песьняў, як: „Божа, што калісь народы“, „Божа збаўца наш“, „Не пагаснуць зоркі ў небе“, „Дзе чутны гукі нашай мовы“ і інш. Гр. Каруза ў сваёй прамове над магілаю без пары памёршага паэта, адзначыў яго заслугі перад Беларускім Народам і мэту, якая прывяла ўсіх сабранных да магількі паэта, каб ушанаваць яе сваёй прысутнасьцю.

Не забылі і другое баларускае магількі, гэта магільнік беларускага пісьменьніка Ан. Лявіцкага (Ядвігіна III.). Тут ізноў паяліся тры сады песьні. А ў гэтых песьнях, каля тых здавалася мёртвых магілаў, жывы адчулі і дазналі гэткае ўражаньне, якое падвысіла настроі, падняло дух, падмацавала надзеі.

На тым-жа магільніку спачываюць прыцелі Беларускага Народу, Паляк Т. Врублеў-

благі ўраджай можа стварыць непажаданы гандлёвы баянс у некаторых месяцах, дык праўда, бо прыдзецца прывозіць хлеб з заграіцы. А знача, калі ўвосень вываз дапамог трымацца на пэўнай роўні польскаму злоту, дык вясновы ўвоз якраз можа прыслужыцца ўжо на паніжэньне вартасці златага. Гэта разумее ўрад, дык і стараецца пазычыць грошай.

Калі цяпер кінем вокам на ўсё тое, што вышэй напісана, дык усходзячы з фактаў угледзім, што за год свайго існаваньня ўрад „маральнай наравы“ нічога не наравіў.

На заканчэньне хочацца сказаць некалькі словаў і аб палітычнай раўнавазе сучаснага ўраду. А калі гаварыць аб гэтым, дык трафным будзе калі адзначым, што палітычная раўнавага цягне не на карысьць самога ўраду, бо апазыцыйны фронт вельмі моцны і што раз дык навялічваецца арганізацыяй лагера Вялікай Польшчы і іншых эндэцкіх арганізацыяў.

З прычыны гэтага моцна адчуваецца, што выбараў у сьлетнім годзе да Сойму і Сэнату ня будзе, а гэта сьведчыць, што правы народу ўрэзаны. Народ ня будзе мець права сваячасна выказаць сваю волю і даручыць кіраваньне дзяржаваю таму, каго лічыць аднаведным.

Ст. Рубель.

Раскрытыя карты.

Ужо ў працягу цэлага году са старонак беларускіх газет аднаго кірунку, якія наслілі розныя назвы, як: „Беларуская Ніва“, „Наша Справа“, „Наш Голас“, „Наша Праўда“ і інш. чутна зьявля, якая робіць мяне амаль што ня здраднікам свайго народу. Мне робяць і Валдайшпаўдам і Паўлюкевічаўдам; пісалася, што я, быццам, запаскуджваю розумы сялян, што я і пасол Ярэміч „угодаўца“; што мы падгалоскі польскае буржуазіі, што распісваем розныя подласці проці „Грамады“ („Наша Справа“ № 7), што нібы Сельсаюз, да якога я належу, ня лічыў „Грамаду“ беларускай арганізацыяй („Наш Голас“ № 3), што быццам я і другія нашыя паслы „выліваем маральны бруд на тых, што дапамагаюць беларускім працоўным массам арганізаваць свае сілы і змагацца за сваё нацыянальнае і сацыяльнае вызваленне“ („Наша Справа“ № 5) і што быццам Сельсаюз падпарадкаваўся дэфэнзіве, што быццам пасол Ярэміч падаў міністру ўнутраных спраў „дужа сакрэтны“ мэмарыял (на гэты закід адказаў праз „Сял. Ніву“ сам пасол Ярэміч), а ў канцы канцоў вычарпаўшы ўвесь лексікон лаянкі і сваю фантазію, дайшлі да таго, што фабрыкуюць ілжывыя карэспандэнцы з месаў, а ўрэшце вінавацяць мяне ў тым, што „Рагуля ізьяняецца на руском языке“ (Вось гэта то ўжо пэўна самая большая мая „зрада“!).

У працягу цэлага году я маўчаў, маўчаў, маўчаў ня дзеля таго, каб прызнаваў гэтыя лгарствы за праўду, але выключна дзеля таго, што лічыў усякую грызню сярод Беларусаў шкоднай для справы беларускай, а таксама спадзяваўся, што мой „пракурор“ адумаецца і пакіне лаяцца. Аднак гэтага няма, і я мушу забраць голас выключна для выяўлення праўды. Мушу гэта зрабіць яшчэ і дзеля таго, што цяпер майго „пракурора“ ня могуць устрымліваць мае калегі пас. з Грамады, што яны рабілі час ад часу калі былі на волі. (Глядзі запярэчальне п. Тарашкевіча ў справе злоснага закіду з прычыны дамагання амнэстыі для палітычных вязняў; гэтая запярэчальне друкавалася ў адным з нумараў „Бел. Н.“).

Мой „пракурор“ свядома ішоў і ідзе па дарожцы, якая называецца: „*divide et impera*“ гэта значыць „дзялі і ўладай“. Праўда, ён сваімі інсэнуацыямі першую частку гэтае формулы здзейсніў (падзяліў Беларусаў), але другое — не, бо ўладае ня ён, але яго былыя прыяцелі — польская буржуазія і нават дэфэнзіва.

Каб убачыць і пераканацца ў тым, ці я ёсьць здраднікам і ворагам беларускага народу і беларускіх арганізацый, я адсылаю чытачоў „Сял. Нівы“ да маіх прамоў, як папярэдніх, так і апошніх у польскім Сойме. У гэтых прамовах выявіўся весь мой сьветапагляд на справу нашага народу. Палітычны сьветапагляд для мяне не кашуля, якую можна мяняць што-тыдзень, як гэта рабіў і робіць мой абвінавачель. Альфа і омэга, ці іначай пачатак і канец майго палітычнага „credo“ — незалежнасьць Беларускага Народу, бо толькі народ незалежны можа быць не рабом, чым-бы ні было, а гаспадаром на сваёй зямлі. Калі гэта ёсьць здрада, то да такога здрады я ахвотна прызнаюся.

Чэсны і сумленны пракурор будзе толькі сумленны абвінавачваньні.

З большу ў сэрцы мушу даць воблік майго „пракурора“.

Мой „пракурор“ закідае мне палянафільства, але не падае фактаў.

Сам-жа пан „пракурор“ у 1919 годзе разам з дэфэнзыўшчыкам Ваявудзікам разбіў Раду Беларускай Народнай Рэспублікі, якая стала за незалежнасьць Беларусі, і стварыў Найвышэйшую Раду палянафільскую. Тады-ж пан „пракурор“ сваёй угодай дапаў таго, што Лас-

тоўскага Палякі арыштавалі, а Захарка, Крэчэўскі і другія мусілі ўцякаць. А гэта ён зрабіў дзеля таго, што не хацеў адлічвацца перад Радай у грашовых справах і не адлічыўся да гэтага дня. Таго, хто ўхіляецца ад справаздачы з расходаў грамадзкіх грошай, называюць у нас злodeям.

З благаслаўленьня майго „пракурора“ і пад яго кіраўніцтвам Найвышэйшая Рада заключыла дагавор у Менску з польскім міністрам Лёнам Васілеўскім, у якім яна адказалася ад ідэі незалежнасьці.

Ці гэта была ня здрада нашага народу? Мне там ня было.

Мой „пракурор“ заігрываў і з Літвінамі, калі хацеў пажывіцца ад іх. Ён хацеў пажывіцца і савецкімі рублямі, калі пасылаў свайго парламентарна ў Менск да тав. Мясьнікава.

Мой „пракурор“ падчас польска-савецкай вайны сядзеў у Варшаве ў готэлі Саскім і ўласнаручна за польскія маркі, як беларускі прэм'ер, зацьвердзіў форму для беларускіх войск, якія павінны былі разам з Палякамі адбіраць Беларусь ад бальшавікоў.

Пан „пракурор“ у сваім часе ўзяў 600.000 нямецкіх марак і выехаў у Парыж купляць аружжа для Беларусаў. Нічога ня купіў і ня адлічыўся з гэтых грошай.

Мой „пракурор“, будучы беларускім прэм'ерам, прывёз з Парыжу і ўзяў сабе ў міністры француска-польскага шпіка Ладнова, пры сярэдніцтве якога чуць не справакаваў на Балахоўшчыну ўсіх беларускіх віленскіх дзеячоў.

Мой „пракурор“ прадаваў Беларусь ня толькі за маркі і франкі, але яму пахлі і ўкраінскія карбованцы. Так, у 1918 годзе ён атрымаў ад Дарашэнкі, міністра Скарападкага ў Кіеве 1000 карбованцаў. А куды яны пашлі—ведае пан „пракурор“, больш ніхто!

А ці ня скажа Беларусам пан „пракурор“, што сталася з карбованцамі атрыманымі ад штабу Пятлюры? Пан „пракурор“ кіраваў выбарамі ў Сойм, але сам не пайшоў у паслы, бо лічыў, што лепей ўскінуць адказнасьць на другіх, а самому толькі безадказна кіраваць беларускім соймавым прадстаўніцтвам. Калі частка гэтага прадстаўніцтва выйшла з пад яго апекай, у тым ліку і я, тагды гэты Беларус пляхоцка-татарскае крыві пачаў нас абмываць памыямі. Ніхто іншы, як гэты „пракурор“, разам з польскім паслом Ваявудзікам разбіў Беларускі Пасольскі Клюб. Ніхто іншы, як гэты „пракурор“, праз паша Ваявудзіка даваў у дэфэнзіву справаздачы аб тайных паседжаньнях Беларускага Клубу, якія часам адбываліся ў кватэры „пракурора“ і пры яго прысутнасьці. Ніхто іншы, як гэты „пракурор“, разам з Ваявудзікам вывёў у поле павадыроў Грамады і дзякуючы правакатарскім падходам аддаў іх на пакуту ды пасыла яшчэ сам казаў: „Бачыце, як гэта добра, што я да ніякай партыі не належу“. На гэты сказ адзін сэнатар яму адказаў: „Я не я і лопадзь не мая і я не извозчик“.

Пан „пракурор“ толькі ўмеў і ўмеў пхаць усюды іншых, а сам ня лезе. Вось яго тактыка, але гэта тактыка правакатарская.

Калі паслы з Беларускага Пасольскага Клубу з соймавай трыбуны баранілі выдачы арыштаваных паслоў з Грамады, дык гэта не падабалася „шчыраму“ прыяцелю грамадоўцаў, „пракурору“, і затым у прэсе ён пачаў закідаць „крывадушнасьць“ нам і інш. няіснуючыя рэчы.

Зараз пасыла разгromу Грамады пан „пракурор“—„вораг угоды“ пашоў у камісію і засеў разам з польскімі ўрадаўцамі за адзін стол як эксперт у справе праграмаў для беларускіх школ („Наш Голас“ № 5). Відца, што яму запахлі польскія злотыя. Ён еў з усякага карыта, а цяпер ізноў хацеў вярнуцца да польскага. Ды нічога ў гэтым дзіўнага, бо мой пан „пракурор“ патрапіў быць і сацыялістам, і нацыяналістам, і палянафілам, і германафілам,

творчасць, гэта—вясковасьць. І ня даўа, сын вёскі—селянін, ня мог не захаваць гэтага і ня мог ня выявіць гэта ў сваіх творах.

Пасыла лекцыі беларускі хор пад загадам гр. Пешкі пяў беларускія народныя песні. Гр. М. Васілёк, які пробуе свае маладыя сілы аддаць паэтычнай творчасці, дэкламаваў свой прыгожы верш „Памяці паэта“. Гр. Івашка дэкламаваў верш Сваяка „Майму пану“, а гр-ка Шутавічанка верш Я. Быліны „На ўгодкі сьмерці К. Сваяка“.

Пянянем нацыянальнага беларускага гімну „Ад веку мы спалі“ ўрачыстасьць закончылася.

Лекцыя, песні і дэкламацыі зрабілі добрае ўражаньне на прысутных.

Сярод прысутных былі прадстаўнікі іншых народнасьцей, з якіх выдзяляліся Паляк Абрамовіч і Літовец Вялецкі.

Ст. Ясны.

і франкафілам, і літвінафілам, і безвызнавёўцам, і мэтодыстам і нарэшце „беспартыйным“, „ідэйным“ грамадзістам і маскаляфілам.

А хто-ж гэты „пракурор“? Ён зьяўляецца Антон Луцкевіч—беларускі Смердзякоў. За ягоную працу Палякі павінны паставіць яму памятник, а Беларусы ўбіць у яго магілу асінавы кол.

Больш такому пану адказваць ня буду, бо шкада часу і месаца ў газэце на палеміку з агідлівым вырадкам, які сваімі подласцямі і прадажнасьцю ганьбіць імя Беларуса.

В. Рагуля, пасол Сойму.

3 украінскага жыцьця.

Новая судовая расправа над украінскімі пасламі П. Васынючком, М. Чучмаем і С. Казіцкім вызначана на 27 траўня, якая адбудзецца ў Роўным на Валыні.

Гэтая судовая справа цягнецца ад 23 г. Паслы судзяцца за прамовы у Пачаеве на царкоўным сьвяце 27.VIII. 1923 г., перад вялікім натоўпам народу. 19 сьнежня 1924 года Сойм падвойным галасаваньнем выдаў гэтых паслоў суду.

„Сялянскі Шлях“ у № 2 піша: „На 15-га траўня вызначаны агульны зьезд сяброў Т-ва „Родная Хата“ ў Холме. Значэньне гэтае адзінае культурнае асьветава-дабрадзейнае інстытуты на самых заходніх украінскіх землях—Холмшчыні і Падляшшы—ўсё больш пачынае ўсьведамляці сябе наша грамадзянства, сьледствам чаго ёсьць вялікі рост за апошні год лічбы філіяў Т-ва. Іх цяпер налічваецца да 90. Загартаваныя ў векавечнай нацыянальнай барацьбе холмшчакі, ня маючы права на існуючых законах на ўкраінскую школу, ня ўпалі духам, а ўзяліся закладаць уласныя „Родныя Хаты“, памятуючы заповедзь свайго вялікага паэта: „у сваёй хаце свая праўда й сіла й воля“.

26 красавіка, у Ўладзіміры адбыўся зьезд дэлегатаў чыталняў уладзімірскай прасьветы. Прадстаўлена была 31 чыталня.

З дакладаў выявілася, што чыталні працуюць добра. Усе чыталні маюць бібліятэчкі, некаторыя зарганізавалі добрыя украінскія хоры.

У Гарохава, 8 г. траўня адбудзецца ўрачыстае адкрыцьцё Т-ва „Прасьвіта“. Будзе прагнана рэфэрат, адбудзецца канцэрт і прадстаўленьне.

За кароткі час існаваньня „Прасьвіты“ ў Гарохава запісалася 100 сяброў пераважна сялян, а 4 вёскі маюць ужо філіі.

У Людомлі, ужо два месацы як палалі да рэестру статут Т-ва „Прасьвета“, які ляжыць у ваяводстве ў Луцку. Чакаюць, можа калі зарэгіструюць.

У Ўладзіміры, 29 красавіка г. г. адбылося агульнае сабраньне павятовага коопэратыўнага банку. Гэты банк за працяг трыгадовага існаваньня аб'яднаў 1.100 пайшчыкаў.

Сярод пайшчыкоў ёсьць 70% дробных землярабаў.

Дзеля таго, што лічба пайшчыкаў расьце, Надзорчая Рада мае на ўвазе—закладаць філіі ў форме валасных пазычковых касаў.

Пад канец траўня Украінская Гаспадарчая Акадэмія ў Падбарадах (Чэхаславакія) выпускае сваіх першых інжынераў, а ў лістападзе адбудзецца другі выпуск.

„Некалькі дзесяткаў, як піша „Сял. Шлях“, маладзкіх інжынераў, эканамістых, лесаводаў, гідратэхнікаў, агронамаў і тэхнолёгаў будуць трэбаваць месаца, каб прылажыці здабытую ў школе веда, пэглыбляці яе практыкаю, каб захаваць сябе для ўкраінскае нацыі“.

„Як наднявольная нацыя мы ня можам спадзявацца на апеку над гэтымі маладымі спецыяльнымі сіламі з боку ўраду. Трэба нам самым пераз свае эканамічныя і асьветавыя арганізацыі дбаці, каб здабытая веда на эміграцыі нашага маладога пакаленьня была належна выкарыстана...“

Запраўды, украінскі народ выяўляе яскрава сваё жыцьцё, няўжо-ж мы, Беларусы, адстанем?

Выясьненне Цэнтральнага Камітэту Бел. Сялянскага Саюзу.

Ходзяць чуткі, што гр. Янка Станкевіч выдае сябе на сябру партыі Беларускага Сялянскага Саюзу. Гэтым выясьняем, што гр. Янка Станкевіч дагэтуль ня быў сябрам Беларускага Сялянскага Саюзу ў Вільні і цяпер таксама не зьяўляецца ім.

Цэнтральны Камітэт
Беларускага Сялянскага Саюзу.

скі і Літовец Я. Басановіч. Адведзілі Беларусы і гэты магілкі.

А 7 гадзіне таго-ж самага дня ў салі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры адбылася ўрачыстая акадэмія. Кс. пас. А. Станкевіч прагнана лекцыю аб творчасці і жыцьці с. п. К. Сваяка.

Паважаны лектар ахарактэрываваў К. Сваяка як асобу, якой сьветапагляд і творчасць нельга ўмесціць у якія-колічы межы ці рамкі. А цэлым радам адчытаных вершаў і адрыўкаў з дзяўніка казаў запраўданасьць гэтага. Вось чаму, усе тыя крыткі, якія яшчэ за жыцьця паэта крытыкавалі яго творы і стараліся надаць ім тую ці іншую тэзу — часта памыляліся. Гэта быў тварец глыбокае мысьлі і шырокага сьветапагляду, якія не падходзяць пад якое-колічы абмежаваньне. А гэтым і адзначаецца індывідуальнасьць Сваяка, як паэта і мысьліцеля. Адна рыска, якая прайшла праз уся яго

3 жыцця пад Польшчай.

Свае свараца.

Пазнанскі ваявода граф Адольф Бнінскі, які як кандыдат ад буржуазных групіровак Сойму канкураваў у леташніх выбарах на прэзідэнта, 29 красавіка г. г. выдаў адозву, якою заклікаў пазнанскае грамадзянства ў сьвятаваньні 3 мая не рабіць асобнае ад урадавае дэманстрацыі.

Ня гледзячы на гэта 3 мая ў Пазнані адбыліся дзве дэманстрацыі ці ўрачыстасці: адна, дзе бралі ўдзел урадоўцы, войска і спартыўна-вайсковыя аддзелы „Стральца“, а другая, дзе асобна эндэцыя (народныя) групіроўкі. Адным словам была ўрачыстасьць за Пилсудскага і проці Пилсудскага. Калі-ж ваяводзе Бнінскаму не ўдалося зладзіць гэтых разыходжаньняў, дык ён падаўся ў адстаўку.

Але газеты падаюць інфармацыю, што адстаўка яго прынята ня будзе.

Папярковы ратунак.

Дазволіўшы ўвосені вывясці ўвесь хлеб за граніцу, цяпер, калі пачалі павышацца цэны на хлеб, польскі ўрад думае абараніцца ад хвалі дарагоўлі міністэрскімі распараджэньнямі.

Гэтымі днямі міністэрства ўнутраных справаў ужо разаслала ваяводам адно гэтакае распараджэньне, якім ваяводзкім уладам даручаецца мець нагляд за пякарнямі, каб пякарні выпякалі хлеб з 65 продантавай мукі і каб цэны хлеба прытасоўваліся да цэны гэтага гатунку мукі.

Дык вось, пакуль-што бачым толькі папярковы ратунак. Рэзультат яго ўгледзім ў хуткім часе, але цяпер ужо зафіксуем, што цэны на хлеб павысіліся.

Угодкі крывавых падзеяў.

Пан міністар унутраных справаў выдаў адозву, у якой заклікае ўсіх ваяводаў зьварнуцца з просьбаю да духавенства, каб яно 13 г. траўня адправіла жалобнае набажэнства за душы тых, якія сталіся ахвярамі падчас леташніх маёвых „санацыйных“ выпадкаў.

Асуд на сьмерць.

Надзвычайны суд у Лодзі вынес асуд на сьмерць Валашчука, абвінавачанага ў забойстве меставага прэзідэнта Цынарскага.

Просьбу аб памілаваньні Валашчука п. прэзідэнт адкінуў, дык знача, асуд выкананы.

Справу другога абвінавачанага Рудзеўскага надзвычайны (даражны) суд перадае акружнаму суду на разгляд.

Што дзеецца ў сьвеце?

У Кітайскім катле.

Згодна атрыманых у Бэрліне вестак, сьледам за Японіяй і Францыяй таксама адмовіліся падтрымоўваць ангельскую інтэрвэнцыйную палітыку ў Кітаі. Францускі ўрад паведаміў ангельскаму кабінэту аб тым, што ён падтрымоўваў бы Англію, каб ня гледзячы на адмову Злучаных Штатаў Амэрыкі, Японія асталася салідарна з Англіяй. Гэтакім парадкам, цяпер толькі адзін Мусаліні падтрымоўвае ангельскую палітыку ў Кітаі.

Згодна вестак з Шанхаю ў раёне Чу-Матэна 125 мільяў на паўночны-захад ад Ханькоў у гэты час ідуць жорсткія бойкі між вайскамі Чанг-Тсо-Ліна і ханькоўскімі арміямі.

Генэрал Фэнг напаў на Чанг-Тсо-Ліна з флангу, але-ж быццам першая атака яго Чанг-Тсо-Лінам адбіта.

Нямеччына.

У Нямеччыне гэтымі днямі адбываўся зьезд нямечкае арганізацыі вядомай над назовам „Штальгэльм“. Пасьля зьезду адбылася вялікая дэманстрацыя ў часе якога здаралася перастрэлка з іншымі партыямі, пераважна камуністамі. Ахвяраў вялікіх ня было — ўсяго 2 дзяккі і 7 чалавек лёгка ранена.

Каб абрысаваць аблічча „Штальгэльму“ падамо выпіскі з яго маніфэсту. „Штальгэльм“ не прызнае таго палажэньня, якое стварыў Версальскі трактат і дзеля гэтага трэбуе адраджэньня нямечкае ваеннае сілы, адмены прымусовага прызначэньня віноўнасці ў вайне і направы зьлібыд прычыняных вайною на аснове салідарнай адказнасці ўсіх народаў, вінаватых у сьвятовай вайне. Гэта па вонкавай палітыцы. У ўнутранай нямечкай палітыцы „Штальгэльм“ дамагаецца ўмацаваньня ўлады прэзідэнта, гарантыі дабрабыту краю і народу, які часта ляміцца парляманцкімі камбінацыямі і выданьня

гэтакага выбарнага закону, які запраўды адпавядае пажаданьню народу. Далей „Штальгэльм“ пратэстуе проці ідэі клясавае барацьбы і дамагаецца забароны чужацкім элементам наплываць у Нямеччыну.

Балканы.

Балканскія дзяржавы: Югаславія, Баўгарыя, Грэцыя, Румынія і Турцыя на канфэрэнцыі ў Бухарэшце начальнікаў палітычнае паліцыі гэтых дзяржаваў прыняла пастанову стварыць у Бухарэшце цэнтральнае бюро, якім будучы зьбірацца ўсе матэрыялы аб дзейнасьці камуністычнае партыі на Балканах, а таксама будучы апрацоўвацца пляны супольных змаганьняў з бальшавікамі.

У рожных мясцевасьцях Югаславіі арыштавана многа бальшавіцкіх агентаў.

Дэфэнзыўная праца.

У № 14 свайго „Беларускага Слова“ Паўлюкевіч зьмясьціў карэспандэнцыю, у якой піша, што быццам б. Грамадаўцы, а цяпер Сельсаюзцікі забралі таблічкі з поля, дзе былі пасеяны „Kółkiem Rolniczym“ штучныя гнаі.

Гэтая карэспандэнцыя яскрава сьведчыць, якую працу праводзіць Паўлюкевіч. Перадусім кідаецца ў вочы „добрае сужыцьцё“ Беларусаў з Палякамі ў вёсцы Селявічы, толькі ня ведама, скуль гэта ўзяліся там у беларускіх Селявічах Палякі?..

Далей відаць, паўлюкевічаўцу — шпіку ня мілыя Белькевічы, Каленкевічы і іншыя сяляне, калі ён гэтак „яскрава“ сьведчыць сваёю дурною брахнёю.

Нарэшце, дык ужо, відаць, брахун забрахаўся зусім, бо пішучы аб прыхільнасьці сялян да Сялянскага Саюзу і Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, тут-жа цьвердзіць, што гэтакіх гурткоў ня было, няма і ня будзе... „Понимаєте-ли“ гэта-ж не лёгкіна? Калі ёсьць у сялян прыхільнасьць да сваіх арганізацыяў, дык ці-ж не даволі для яе арганізатараў. Аднак-жа прыхільнасьцю сялян да сваёй Паўлюкевічаўшчыны „Беларускае Слова“ пахваліцца ня можа. Відаць, што сяляне ўсё-ж такі ўжо сьвядомая маса і дзеля гэтага паўлюкевічаўскую дэфэнзыву вітаюць праклёнам і агідаю...

„Понимаєте-ли“?

Ад Квасавая карэспандэнцыі у № 35 „Сялянскае Нівы“ забойцы Баначкоўскаму, з калопы палянафіла-„бьлорусса“ Паўлюкевіча, зрабілася квасна, дык і ня дзіва, што ён выпаліў гэтакія васьць словы на шпальты Паўлюкевічанкі („Бел. Слова“ № 14): „Апошнім часам „Сял. Ніва“ атрымала надта цэнны падарак: карэспандэнта Кваса (псеўдонім),—ведамага кандыдата на канакрада“.

Аднак-жа ад кандыдата да запраўднага забойцы, якім ёсьць Баначкоўскі, яшчэ далёка, понимаете-ли? Дык і той рогат, які скіраваны на Кваса, акурат ідзе па адрэсу забойцы Баначкоўскага—хронікера „Паўлюкевічанкі“.

Для даносаў.

Займаючыся даносамі на беларускія ўстановы і арганізацыі, Паўлюкевіч паклапаціўся падуседзіцца да кватэр беларускіх устаноў. З гэтай мэтай Паўлюкевіч наняў сабе кватэру ў тым самым доме, дзе месціцца „Сял. Ніва“, і Беларуска-Сялянскага Саюзу, і думае ў нанятай кватэры пасадзіць свае арганізацыі: „Беларускую Хатку“, „Прасьвету“ і рэдакцыю—як экспозытуры дэфэнзывы.

Вышлі з друку новыя кніжкі і прадаюцца у кнігарні „ПАГОНЯ“

Вільня, Завальная вул. № 7.

Сэкрат Дзядзькі Карніля . . .	0.30 гр.	— 0.65	з перас. упісёнай
Sadok dla našych dzietak . . .	0.35 „	— 0.70	
Ci мае być u Polščy prawiedzie- na ziarnielnaja reforma . . .	0.10 „	— 0.35	
Hiba i Kracki	1.20 „	— 1.55	
Praraj żalawiek	0.75 „	— 1.05	
Палажэньне спажыўцы (коопэр.)	0.70 „	— 1.05	
Скарб (гражданкай і лацінкай)	0.30 „	— 0.65	
Родныя Гоні (мес.) № 1 і 2 . . .	0.75 „	— 1.10	
Prurowieści	0.50 „	— 0.85	
Выбраныя творы Якуба Коласа	2.00 „	— 2.85	
Флірт і залёты	1.10 „	— 1.55	

Сцэнічныя творы:

Паўлінка	0.70 „	— 1.10
Cudoŭnaja poč (dla dziaciej) . . .	0.40 „	— 0.75
Дахапаліся	0.25 „	— 0.50

Увага: Пры звычайнай перасылцы кошты перасылкі меншыя на 20 гр.

НАВІНЫ.

— **Беларускі Выбарчы Камітэт.** Беларускае грамадзянства м. Вільні сёлета маніцца прыняць удзел у выбарах у Меставаю Раду. У сувязі з гэтым у аўторак 10-га мая адбылася зборка прадстаўнікоў вільнянскіх беларускіх арганізацыяў і паасобных дзеячоў, на якой была вызначана камісія з 3-х асоб дзеля аканчальнай арганізацыі Беларускага Выбарчага Камітэту і паразаменьня з іншымі нацыянальнасьцямі.

— **Суд над Беларусамі.** У сераду 4.V. г.г. распачаўся разгляд вільнянскім акружным судом справы 32 Беларусаў вінаватых у прыналежнасьці да камуністычнае партыі Заходняе Беларусі і арганізацыі аружнага паўстаньня проці польскае дзяржаўнасьці.

Суд адбываўся пры закрытых дзьвярох пад старшынствам п. Юдзевіча і ганаровага судзьдзі Ўмястоўскага.

Матэрыялу абвінавачаньня сабралася аж 7 вялікіх томаў, дык ня дзіва, што разгляд яго заняў 5 дзён. Абвінавачываў падсудных падпракурор Кавэрскі, які падтрымоўваў абвінавачаньне дзьвегадзінаю прамоваю.

І толькі а 8 гадзіне вечара 9 траўня пасьля доўгае нарады суд вынес пастанову, якою засудзіў: Яна Макоўскага на 12 гадоў, Браніслава Янцэвіча на 10 гадоў, Мікалая Юшку і Уладзімера Пушкарскага на 7 гадоў, Язэпа Клімку, Эдмунда Буську, Бернарда Нессена, Браніслава Калядзінскага, Базыля Рачынскага, Казімера Жэрка, Брунона Кубятоўскага і Міхала Сеньку па 6 гадоў кожнага, а таксама Паўла і Аляксандра Волчага па 4 гады кожнага. Усе вышэй паданьня асуджаны на цяжкі вастрог. Люцыян Волчак асуджаны на 1½ году папраўчага вастрогу.

13 падсудных апраўдана.

Асуджаньня спаткалі асуд спакойна.

Да ўсіх асуджаных на цяжкі вастрог датасаны строгі арышт.

Асуджаным залічана на рахунак асуду ад 2 месяцаў да 3 гадоў вастрогу праседжанага да суду.

— **Выбары Меставай Рады.** Падгатоўка да новых выбараў распачнецца 20-га траўня і згодна з распараджэньнем аб выбарах у самаўрады 1919 г. працягнецца 31 дзень, дык знача выбары ў вільнянскую меставую раду адбудуцца 19 чэрвеня.

Выбары будуць каштаваць 30.000 золотых, якія ўпішучца ў меставы бюджэт і будуць тым ці гэтым спосабам сысканы з вільнянскага жыхарства.

Грамадзянства м. Вільні ўжо пачало рыхтавацца да выбараў.

— **Благія зубы.** „Dziennik Wileński“ ніяк ня можа раскусіць беларускі гарэх. Відаць, што благія мае зубы, хоць язык на брахню, як авечы хвост верціцца, пускаючы розныя інсынуацыі па адрэсу беларускіх устаноў.

Апошнімі часамі пачаў падаваць ілжывыя весткі, быццам Сялянскі Саюз і Беларуска-Інстытут Гаспадаркі і Культуры арганізаваны Грамадою, а Грамада нелегальная, дык знача і Сялянскі Саюз ды Інстытут таксама падходзяць пад тую-ж самую рубрыку.

Нічога іншага, толькі сьмех могуць выклікаць гэтыя інсынуацыі, бо ўсім ведама, што Сялянскі Саюз арганізаваны раней за Грамаду і ніякае сувязі між імі ня было.

Некалькі слоў слухача аб лекцыі.

7.V. 1927 г. чыталася лекцыя на тэму „Ідэал народнай культуры“. Гэтую лекцыю прачытаў п. Каруза. У словах поўных перакананьня ў лепшую будучыню дарагой Беларусі выразіў ён сваю думку аб ідэале, да якога імкнуцца дзьве беларускія душы, будучыя ў сваёй аснове адзінаю, але раздвоенныя дзякуючы векавым прымусовым чужацкім уплывам.

Каталіцкая і праваслаўная рэлігіі, якія прышлі да нас двума дарогамі, упоеныя нам пануючымі над намі, стварылі паміж намі недавер, разыходжаньні. Але, як даводзіў прэлегент, душа Беларуса будзіцца ад гэнага гіпнотызму і дарогаю ўдасканаленьня імкнецца да тае ідэальнай Вышэйш. Сілы, якой маліўся Крывіч за часаў Дажбога, які быў для яго добрым Панам, выслухоўваючым гора і радасьці.

Чэсьць-жа і падыяка прэлегенту п. Карузе за тую шчырыя словы, прабудзіўшыя не ў адным сэрцы сваіх слухачоў добрыя думкі!

Да нас пішуць.

Аб нашым жыцці.

(в. Укля, Браслаўскага пав.)

Мне здаецца, што няма гэтакага куточку, куды-б не заглянулі ясныя касулькі беларускай сьведамасці. Толькі ў адной Уклі няма, быццам яно дзесь за граніцаю, бо за ўвесь час ніхто ніколі на шпальтах газэтаў ня відзеў ніякае вестачкі аб жыцці Уклі і ніхто там да гэтых часоў ня чытае беларускае газеты.

Вёска Укля не малая, хат каля сотні, стаіць над возерам. Калі паглянуць з боку, дык можна падумаць, што тут і дужа добра жывецца. Але-ж сапраўды, дык і ў Уклі тое самае: і гора і нядоля. Галоўнай прычынай усяго гэтага, зьяўляецца малазямельле. Больш аб гэтым ня буду гаварыць, зазначу толькі, як гавора прыказка, што „чалавек галыш пераселяецца да вады і ў лес“. Але-ж тут, дык зусім іначай выходзе, бо вадою-возерам і лесам уладае пан, ды з яго рукі арандатар.

Далей пагутарым, як нашыя людцы зарабляюць ад гэтых паноў.

Тое возера, якое ляжыць каля вёскі Уклі арэндуе Каган, які заўсёды патрапіць вызыскаць нашага селяніна, бо бяда змушае дацца на вызыск. Прыдзе зіма, трэба зарабіць які грош і вось мусіць чалавек ісьці да арэндатара ў рыбакі.

Яшчэ з самае восені пачынаецца прадажа сваёй працы арэндатару, тады, калі ўжо распачнецца рыбадоўства, ды хадзі дзень-у-дзень у ва ўсякае надвор'е, працуй, а грошы, дык ня пытай... А калі ўжо пал самую вясну падзяруцца боты і кажух і калі ўжо гэта змусіць чалавека зьявнуцца да арэндатара з станоўкім дамагаьнем выплаты запрацаваных грошы, дык арэндатар знойдзе прычыны і зусім звычайныя: „Сёньня няма грошай; прыдзе іншым разам“. А калі прыдуць іншым разам, дык ужо самога арэндатара няма і гэтак у арэндатара бывае што дзень кірмаш.

Робіць гэта арэндатар відаць дзеля таго, каб у яго краме куплялі работнікі. Дык і купляюць людзі на бягучы рахунак, часам зусім ня тое што трэба, абы як вырваць ад арэндатара што-колечы.

І гэтка васьм выплата цягнецца да восені. Неяк спатыкаю знаёмага селяніна, які з мяшком ідзе да маёнтку, дзе жыве арэндатар, ды пытаю: што, можа грошы арэндатар плаціць? — Дзе там, адказвае селянін, іду васьм яблыкаў узяць, абы не прапалі грошы.

Дык васьм як жывуць сяляне вёскі Уклі, якая стаіць каля рыбага возера.

Алесь Дудар.

„Жывіце гэтак, як жылі дзяды вашыя“.

Гэта ня выдумка і не прыказка, гэта словы самага пружанскага старасты, якія ён сказаў на паседжаньні солтысаў у м. Сельцу Пружанскага павету.

П. стараста зьявнуўся да солтысаў з гэкімі славамі: „скажыце там усім сялянам на вёсках, няхай яны жывуць, як іх дзяды жылі, няхай не мяшаюцца ў палітыку, а пільнуюць толькі свайго плуга і бараны. Мы ім добра жадаем“.

Усім вядома, што нашы дзяды жылі ў нявольніцтве адбываючы прыгон, дык можа п. староста хацеў-бы вырнуць яго ізноў? Разумеецца, што гэтага сяляне ня хочуць, дык і лезуць у палітыку, каб стварыць свой урад ды скончыць аканчальна цень нявольніцтва. Сялянам трэба зямлі школы і іншых палёгкаў... Як жылі бяз гэтага нашы дзяды можна дагадацца, бо дзякуючы іх змаганьню прыгон яны скінулі.

Калі-б урад стаў сялянскім, дык і запраўды ўвесь цяперашні лад прапаў-бы. Але-ж тады ня гэтак было-б бага, як было нашым дзядом адбываючы прыгон, дзе чалавек быў толькі прадоўнаю жывёлаю.

Сяляне знаюць цану мінуўшчыны і сучаснасьці, дык і разумеюцца словы п. старасты ніякага ўражаньня не зрабілі, толькі лішні раз выявілі пагляды ўлады на сялянскую справу.

Польмя.

Насуюць школьныя дэкларацыі.

(В-ка Зарэччэ, Нясьв. пав.)

Яшчэ ў 1926 годзе сяляне в-кі Зарэччы і Маляўшчына падалі школьнаму інспэктару 47 школьных дэкларацыяў на беларускую школу. Дня 1-га траўня 1927 г. у воласьць прыяжджаў школьны інспэктар, а вайт Гарадзенскай вол. заклікаў да сябе некаторых сялян. Былі пакліканы ў воласьць самыя цёмныя ся-

ляне з в. Зарэччэ: Ц. Дрыка і П. Рамененка, а з в. Маляўшчыны: П. Шавенку і Ал. Касмовічыка, дзе ім і загадалі падпісаць, як давераным ад сваіх вёсак, дэкларацыі на польскую школу. Калі сяляне, тлумачучыся неграмацнасьцю адказаліся падпісаць дэкларацыі, то ім загадалі толькі прылажыць свае пальцы. Сяляне прылажылі пальцы, але пасля выявілася, што гэна былі заявы на польскую школу.

Усе сяляне, што падалі дэкларацыі на беларускую школу, не ўпоўнамачывалі неграмацных прыкладаць пальцы да заяваў на польскую школу ды і самі няграмацныя ня ведалі, што яны робяць, прыкладаючы адпячаткі пальцаў.

Дык парайце нам, куды зьявнуцца, каб утрымаць дэкларацыі на беларускую школу ў сіле?

М. Пераноско.

Ад Рэдакцыі: Пашліце заяву да куратара, у якой выясьніце ўсю справу, а таксама дамагайцеся беларускай школы.

НАШАЯ ПОШТА.

Дзеля неаплаты падпіскі ад гэтага нумару спыняем пасьллку газеты наступным грам.: Сокалу Міхасю, Гарасімчыку Мікалаю, Бурсэвічу, Хвесеню Сылвэстру, Мысьліцкаму С., Крэчыку В., Рудкевічу Адаму, Клыбку.

Алесь Сьмешны: „Царкоўны хор“ не падходзе да друку.

Панкратовічу Язэпу: Грошы ад Вас не атрымалі. Пайдзіце на пошту і падайце „рэклімацыю“. Газэту пасылаем.

Малчановічу, П. Алеску, Я. Закінутаму, П. Долю: Карэспандэнцы атрымалі, намагчымасьці зьмесьцім.

Ф. Бураку: Хлопца, які ня будзе здольны да фізычнае працы з прычыны карлікоўства, найлепш было-б аддаць у цырк. У цырку часам такія патрэбны.

„Нето“: Вашая карэспандэнцыя напісана добра, толькі тэма ня зусім адпаведная. Пішыце больш аб сялянскім жыцці і аб адміністрацыі дзяржаўнай і валасной.

Баброўскаму: Адвін эл. перадалі ў „Саху“. Янка Селянін: Ваш верш ня зусім вытрыманы.

Лявошку Ал.: Газэту будзем высылаць пасля атрыманьня падпіскі.

Капралу: У Вашай карэспандэнцы зашмат суседзкіх прыватных адносінаў і затым ня дру-

куем. Пішыце аб грамадзкіх справах. Ваш верш заслабы.

П. Ваўку, Ючу Ю., Ромэйку, Трабшу, С. Вольку, В. Севашку: Публічны нумар паслалі. Палачаніну Ст., Шнаркевічу Я., Чыкуну Я., Ал. Сеню, Касьцюшкевічу. Макоўскаму І., Бухаўцу Ц.: Газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Каралю Габрыеля, Сьцяпана Палачаніна, Жабінскага Л. — па 2 эл.

Куток сьмеху і сатыры.

Злавіўся.

Юзук ня меў ахвоты ісьці ў школу; тэлефануе сам да свайго вучыцеля і, наслядуючы басавы голас, кажа:

— Прашу пана, Юзук ня прыйдзе сяненья ў школу, бо хворы.

— А хто ля тэлефону? — пытаецца вычыцель.

— А гэта мой тата — адказвае Юзук.

Ня хоча ўстаць.

— Што чуваць?

— Бяда, галіта... Ні адкуль не магу дабыць грошай.

— І бядуеш?

— А, што-ж маю цешыцца?

— Усе кажучь, што маеш багатага дзядзьку, які сядзіць на грашох?

— Што мне з таго што ён сядзіць, калі ані на часінку ня хоча ўстаць.

Каторы знае лепей?

Бацьш, мой даражэнькі, я пазнаў сваю жонку тры гады перад шлюбам.

— А я сваю ў тры гады пасля шлюбу...

БІРЖА.

Вільня, 31.IV. 1927 г.

ВАЛЮТЫ:

Далары 8.92—8.94 эл.
Рублі зал. (10 р.) 46.10—46.25 „

У нядзелю 15-га г. м. у памешканьні Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры (Завальная 6—5) адбудзецца

ВЕЧАР Бел. Песьні і Паэзіі

ПРАГРАМА:

1) ХОР пад кіраўніцтвам А. Стэповіча выканае рад народных песьняў і арыгінальных кампазыцыяў.

2) Выступленьне SOLO вядомай сьпявачкі Л. Сасноўскай.

3) Дэклімацыя найнав. паэтыцкіх твораў.

Пасля канцэртна-літэратурнага аддзелу

адбудуцца ТАНЦЫ.

БУФЭТ. — КОНФЭТТІ. — ЛЯТУЧАЯ ПОШТА.
Пачатак а г. 8 веч. Цэны білетаў ад 50 гр. да 2.50.

З ініцыятывы Віленскага Гуртка Інстытуту ў суботу 21.V. 27 г. у Новай Вялейцы ў сальі «Ада» адбудзецца

Беларускі Спэтакль-Вечарына

ПРАГРАМА:

1) МІХАЛКА, камедыя ў 1-м акце.

2) ПАСЛАНЕЦ, „ „ „

Пасля спэтаклю адбудуцца ТАНЦЫ пад гукі духовай аркестры.

Пачатак а 8 г. веч. Цэны білетаў ад 75 гр. да 2.50.

Фабрычны склад турбінаў, машынаў і млынскіх каменяў
ФАБРЫКІ Г. КУЛІК у ЛЮБЛІНЕ

РЭПРЭЗЭНТАНТ ТЭХНІК

Ст. Стобэрскі і С-ка

Кантора і склад: Вільня, Міцкевіча 9.

Будова і перабудова машынаў. СПЭЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Праекты, падлічэньні, пляны. Спецыяльныя ўладжэньні „Кашарняў“.

Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР
Узвіль (Швайцарыя)
МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

Заступніцтва фірмы інж. Г. КІНДТ, Радам
ВОДНЫЯ ТУРБІНЫ.

Машыны, што ёсьць на складзе: ВАЛЬЦАВЫЯ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЯ І ПАДВОЙНЫЯ, АЎТОМАТЫЧНЫЯ ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЯ І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ШМЭРГЛЭВЫЯ І ШЧОТКАВЫЯ, АСПІРАТОРЫ, АРФЫ „TRUIEURY“, ПЛАСКІЯ СІТЫ „PLANZICHTRY“ ВІСЯЧЫЯ І СТАЯЧЫЯ, МАШЫНЫ ГРЫЗІКОВЫЯ „REFORMY“.

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ І СПАЛНОВЫЯ МАТОРЫ, ШВАЙЦАРСКУЮ СЕТКУ НА СІТКІ.

Фірма даець бясплатна ўсялякія парады ў справе будовы млыноў, уладжаваньня грэбляў і інш.

Адрэс: Wilno, ul. Mickiewicza Nr. 9, ST. STOBERSKI i S-KA.